

१५. आधुनिकप्रहेलिकाः ।

– श्रीमती दुर्गा पारखी

प्रहेलिकायाः अर्थं ज्ञात्वा श्लोकं योग्यचित्रेण सह मेलयत ।

१. चित्रवर्णोऽथवा शुभ्रः एककर्णः सुदर्शनः ।
भवेत्कथं हि युष्माकं चायपानं मया विना ॥

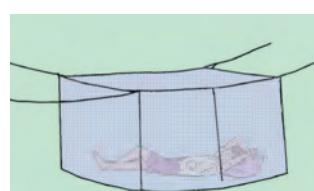
तालः

२. निर्वाता द्विमुखी दीर्घा लघुभारा सुवाहिका ।
पात्रस्पर्शं विना पेयं पाययामि सुसेविका ॥

उपनेत्रम्

३. आरुह्य नासिकां नित्यं स्पृशामि श्रवणद्वयम् ।
दृष्ट्यर्थं मम साहाय्यं काचयुक्ता तनुर्मम ॥

मशकजालम्

४. स्वयं प्रसारिते जाले आपतन्ति नराः स्वयम् ।
लभन्ते सुखनिद्रां ते अहो आश्वर्यमद्भुतम् ॥

चायचषकः

५. एकाकी द्वारि तिष्ठामि गृहपतौ बहिर्गते ।
गृहरक्षाकरः शूरो लघुमूर्तिः सुकीर्तिमान् ॥

नलिका

६. कृष्णमुखी च गौराङ्गी पेटिकायां निवासिनी ।
अग्निं वमति शीघ्रं हि घृष्टा पेटिक्या सह ॥

गर्दभः

७. भारं वोदुं न मे दुःखं न मे दुःखं कुभोजने ।
एततु मे महादुःखं मूर्खेण सह तोलनम् ॥

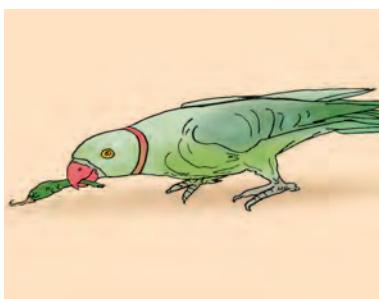
अग्निशलाका

१. श्लोकं पठित्वा अर्थम् अन्विष्यत । सरलार्थं लिखत ।

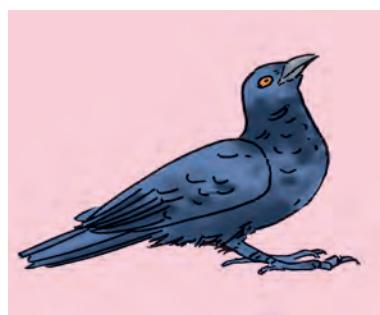
- १) निमील्य नेत्रे पिबामि दुग्धम् ।
मूषकशत्रुः कथयत कोऽहम् ॥
- २) वृक्षात् वृक्षं कूर्दे सततम् ।
धरामि पुच्छं कथयत कोऽहम् ॥
- ३) नासिक्याऽहं पिबामि तोयम् ।
विशालकायः कथयत कोऽहम् ॥
- ४) भषामि रात्रौ दृष्ट्वा चौरम् ।
वक्रपुच्छकः कथयत कोऽहम् ॥
- ५) मेघं दृष्ट्वा करोमि नृत्यम् ।
विस्तृतपिच्छः कथयत कोऽहम् ॥

- सम्पदानन्दमिश्रः

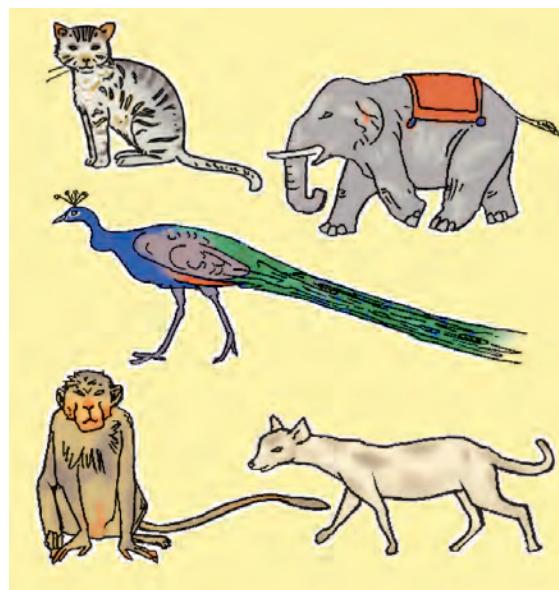
२. चित्रवर्णनं कुरुत । प्रहेलिकां रचयत ।

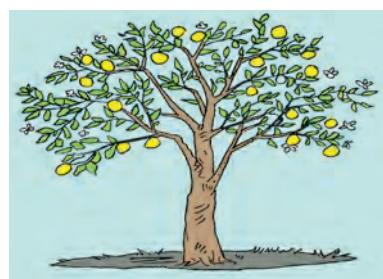
अहं छायां ।
अहं यच्छामि ।
अहं अपि यच्छामि ।
अहं कः? _____ ॥

मम वर्णः ।
अहम्..... विहरामि ।
अहं..... यच्छामि ।
अहं कः? _____ ॥

मम वर्णः हरितः ।
..... मम प्रियं खाद्यम् ।
मम चश्चुः रक्ता ।
अहं कः? _____ ॥

मम वर्णः ।
किन्तु अहं काकः ।
अहं मधुरं ।
अहं वृक्षे ।
अहं कः? _____ ॥

